

RAPPORT

Utökad och breddat stöd till forskning och innovation på sjöfartsområdet

Lägesrapport

September 2020

Trafikverket

Postadress: 781 89 Borlänge

E-post: trafikverket@trafikverket.se

Telefon: 0771-921 921

Dokumenttitel: Utökat och breddat stöd till forskning och innovation på sjöfartsområdet –
lägesrapport

Ärendenummer: TRV 2019/54891

Version: 0.20

Kontaktperson: Rein Jüriado, Charlott Andersson, Sofia Alvelius

Innehåll

1. Inledning	4
2. Nya forsknings- och innovationsprojekt	4
3. Finansiell prognos	4
4. Kommunikation och stöd	5
5. Samverkan med branschen	5
Bilaga 1 Beviljade projekt sedan september 2019	6

1. Inledning

I april 2019 beslutade regeringen att ge Trafikverket i uppdrag att verka för ett utökat och breddat stöd till forskning och innovation på sjöfartsområdet. Regeringen beräknar att upp till 100 miljon kronor årligen ska kunna utgå i ersättning till forsknings- och innovationsprojekt inom sjöfartsområdet.

Trafikverket ska årligen före september månads utgång fram till 2022 informera Regeringskansliet (Infrastrukturdepartementet) om nya forsknings- och innovationsprojekt som tillkommit eller är under utvärdering av myndigheten inom sjöfartsområdet.

Härmed lämnar Trafikverket in den andra lägesrapporten för uppdraget.

2. Nya forsknings- och innovationsprojekt

De forsknings- och innovationsprojekt som Trafikverket finansierar behandlar teknikutveckling, process- och operativ effektivisering, utveckling av underlag för nya typer av affärsmodeller, arbetslivsfrågor och andra mjukare samhälls- och beteendevetenskapliga aspekter. Syftet är att finansiera behovsmotiverad forskning, innovation och demonstration av hög kvalitet, samhällsnytta och genomslagskraft inom sjöfartsområdet.

Trafikverket tillämpar ett tvåstegsförfarande i sin forsknings- och innovationsverksamhet. I den första fasen lämnar den sökande in ett kortare projektförslag som granskas av en bedömningsgrupp. Vid ett positivt utlåtande från bedömningsgruppen, ska den sökande lämna in en fullskalig projektspecifikation som också granskas av samma grupp. Efter en positiv bedömning fattar Trafikverket sitt beslut om finansiering.

Sedan förra rapporteringen i september 2019 har 33 nya projekt beviljats finansiering. En detaljerad lista med alla tillkomna projekt återfinns i Bilaga 1. Sammanlagt pågår 57 projekt vid den tidpunkt när rapporten skrivs.

För närvarande är 30 ansökningar i beredning, dvs de inkom vid det senast stängningsdatumet (31 augusti 2020). Av dessa är 18 i den första fasen och 12 fullskaliga projektspecifikationer i den andra fasen.

3. Finansiell prognos

Trafikverkets prognos är att bidragen till sjöfartsområdet under 2020 uppgår ca 90-100 miljoner kronor, vilket är en ökning med 35-45 miljoner kronor jämfört med föregående år. Det finns goda förutsättningar för att bibehålla finansieringsnivå på närmare 100 miljoner kronor även under 2021. I skrivande stund är cirka 85 miljoner kronor av 2021 års budget in-tecknat av pågående fleråriga projekt.

Prognosen för 2021 bygger på att projektens faktiska förbrukning inte påverkas av oförutsedda händelser. Exempelvis kan den pågående corona-pandemin påverka projektens gång och förorsaka förseningar. Trafikverket för dialog med utförare för att minimera pandemins påverkan på projektgenomförandet.

4. Kommunikation och stöd

Enligt regeringsuppdraget bör Trafikverket intensifiera sina ansträngningar att informera om att myndigheten erbjuder stöd till högkvalitativa forsknings- och innovationsprojekt som kan bidra till en utvecklad och hållbar sjöfart samt att erbjuda stöd till sökande av forskningsmedel.

Sedan förra rapporteringen har följande aktiviteter genomförts för att informera om möjligheten till finansiering, samt erbjuda stöd till sökanden.

- **Forsknings- och innovationsdag för sjöfartsområdet** – den 18 mars 2020 anordnade Trafikverket en forsknings- och innovationsdag för sjöfartsområdet. Under forsknings- och innovationsdagen presenterade Trafikverket och Energimyndigheten sina respektive program inom sjöfartsområdet.
- **Projektkatalog** – Trafikverket har tagit fram en projektkatalog med korta populärvetenskapliga sammanfattningar av pågående projekt. Projektkatalogen går att ladda ner från Trafikverkets hemsida.
- **Enskilda möten** – Trafikverket erbjuder potentiella sökande av forskningsmedel möjligheten till enskilda möten för att diskutera projektidéer i ett tidigt skede.
- **Startmöten** – sedan hösten 2019 genomför Trafikverket startmöten med alla nya projekt för att säkerställa att projekten utförs i enighet med Trafikverkets regler.
- **Besök hos större utförarmiljöer** – sjöfartsportföljens styrelse besöker större utförarmiljöer för att informera om möjligheterna till stöd och diskutera framtida forskningsbehov.

5. Samverkan med branschen

Inom sjöfartsområdet finns det nu två branschsamarbeten som Trafikverket medverkar i. Det nationella branschprogrammet ”Hållbar sjöfart” ska bidra till en stärkt, breddad och fördjupad triple helix-samverkan där akademi, näringsliv och myndigheter tillsammans tar sig de utmaningar sjöfarten står inför.

Det andra branschsamarbetet är en nordisk utlysning inom sjöfartsområdet med fokus på alternativa bränslen och framdrift. Utlysningen som samordnas av Nordic Energy Research, ett organ under nordiska ministerrådet. Genom att bidra till utlysningen skapar Trafikverket förutsättningar för svenska forskare och företag att driva innovativa projekt inom Norden.

Trafikverket noterar också att ett antal nya aktörer sökt om forsknings- och innovationsmedel hos myndigheten. Det är ett ökat intresse från olika bolag, både konsult- och teknikföretag.

Bilaga 1 Beviljade projekt sedan september 2019

Projekttitel	Beslutat bidrag (kr)	Koordinator (huvudutförare)
Simulatorbaserat riskidentifiering för autonom fartygsteknik	4 746 000	RISE
”SHARC” - Structural and Hydro mechanical Assessment of Risk in Collision and grounding	2 600 000	Chalmers tekniska högskola
Sv/Fi Styrelsen för vintersjöfartsforskning utlysningar 2020, 2021 och 2022	3 900 000	Sjöfartsverket
Hållbar inlandssjöfart – offentlig upphandling som katalysator	1 400 000	VTI
Longitudinell uppföljning av psykisk och organisatorisk arbetsmiljö i sjöfarten. Hur förebygger sjöfarten ökande psykisk ohälsa bland svenska sjömän?	1 300 000	VTI
Fler elanslutna fartyg vid kaj (KAJ-EL) – Åtgärder för att stärka drivkrafter hos rederier och hamnar	2 560 000	SSPA
SHIPNOISE – Mätning och utvärdering av buller från fartyg	1 916 000	VTI
AutoMon Del I: Automatisk trafikövervakning genom AI i svenska farvatten	9 215 000	Linköpings Universitet
RoBound (Fire Protection of Ro-ro Space Boundaries)	1 000 000	RISE
Drivkrafter för kompetensförsörjning i en socialt hållbar sjöfart	2 169 000	Linnéuniversitetet
Rekrytering till sjöfarten- Måste sjömän vara män	3 280 000	RISE
Branschgemensamt Digitalt Anlöp – fas I	4 918 000	Sjöfartsverket
Bio-Met implementering	10 470 000	Ivar Lundh Sjöprojekt AB
BREND 2.0 – Brand i nya Energibärare på Däck	1 900 000	RISE
Lion Fire II	2 213 000	RISE
Beslutsfattarestöd – emissionsberäkningar för intermodal ShortSea	1 135 000	Maritimt Forum
OSKAR (Optimering av Sjöburen Kollektivtrafik och Annan Regelbunden trafik)	10 111 000	Sjöfartsverket
SEA-CASE (Spatially Explicit Analysis of Cargo Associated maritime Shipping Emissions)	3 862 000	Stiftelsen The Stockholm Environment Institute
Reduction of underwater noise from ships by propeller surface roughness - utilization of RoughProp	1 429 000	Chalmers tekniska högskola

Safe evacuation at sea- accounting for representative populations on board	1 900 000	RISE
Referensdata och algoritmer till stöd för forskning och utveckling av smarta fartyg	10 618 000	RISE
FoilCart II - Demonstrator för energieffektiv och snabb USV sjömätning i kustnära vatten	6 150 000	KTH
Framtagning av nya ISO-standarder för marin surningsutrustning för fordon	396 000	Svensk Rederiservice
Överflytt av gods till närsjöfart genom branschsamverkan	2 695 000	IVL Svenska miljöinstitutet
Demonstrationsprojekt. VDES ombord på en mikrosatellit för marin användning	16 798 000	Saab AB
Framtidens ledarskap inom sjöfarten – förutsättningar och krav för främjandet av en god säkerhetskultur	848 000	MTO Säkerhet AB
ÖVERLAST - Ökad överflyttning genom likriktning av nyckelaktörers strukturella incitament	1 690 000	VTI
EU Emission Trading System - impacts of including maritime transports	4 347 000	IVL Svenska miljöinstitutet
Potential och förutsättningar för svensk sjöfarts omställning till fossilfri framdrift	4 448 000	VTI
Hur realiserar man den mest energieffektiva fartygsresan i praktiken?	7 217 000	Lean Marine
Heimdall	1 056 000	Sjöfartsverket
Autonomous cargo handling on tankers (ACHT)- concept study	1 057 150	RISE
Linjesjöfartens roll för robusta försörjningskedjor	4 595 000	Göteborgs universitet

TRAFIKVERKET

Trafikverket, 781 89 Borlänge. Besöksadress: Röda vägen 1, Borlänge.
Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 020-600 650

www.trafikverket.se